

Archeologienota: Het archeologisch vooronderzoek aan de Oedelemsestraat te Oostkamp

Vanessa Vander Ginst

Tienen 2017
Studiebureau Archeologie bvba

Archeologienota: Het archeologisch vooronderzoek aan de Oedelemsestraat te Oostkamp

Vanessa Vander Ginst

**Tienen 2017
Studiebureau Archeologie bvba**

Colofon

Archeologienota: Het archeologisch vooronderzoek aan de Oedelemsestraat te Oostkamp
--

Initiatiefnemer:	Danneels
Projectleiding:	Vanessa Vander Ginst
Erkend archeoloog:	Vanessa Vander Ginst
Auteurs:	Vanessa Vander Ginst
Foto's en tekeningen:	Studiebureau Archeologie bvba (tenzij anders vermeld)

Op alle teksten, foto's en tekeningen geldt een auteursrecht. Zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van Studiebureau Archeologie bvba mag niets uit deze uitgave worden vermenigvuldigd, bewerkt en/of openbaar gemaakt, hetzij door middel van webpublicatie, druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook.

Studiebureau Archeologie bvba
Bietenweg 20
3300 Tienen
www.studiebureau-archeologie.be
info@studiebureau-archeologie.be
tel: 0474/58.77.85
fax: 016/77.05.41

©2017, Studiebureau Archeologie bvba

Hoofdstuk 2 Programma van maatregelen

2.1 Administratieve gegevens

Projectcode:

2017K121

Aanleiding:

De opgemaakte archeologienota kadert in een geplande verkavelingsvergunningsaanvraag met aanleg van wegenis in een projectgebied dat buiten de vastgestelde archeologische zones ligt en met een oppervlakte van ca. 1,23 ha. Daarmee valt de vergunningsaanvraag binnen de aanvragen waarbij de totale oppervlakte van de kadastrale percelen 3000 m² of meer bedraagt (Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013, het Onroerenderfgoedbesluit van 16 mei 2014 en de Code van Goede Praktijk).

Locatie:

Oostkamp, Oedelemsestraat (fig. 1.1, 1.2 en 1.3)

Bounding box: punt 1: x= 72551, y=206070

punt 2: x= 72724, y= 206289

Oostkamp, Afd. 1, Sectie B, perceel 133f en eigendom van Waterwegen en Zeekanal (zuidelijk deel)

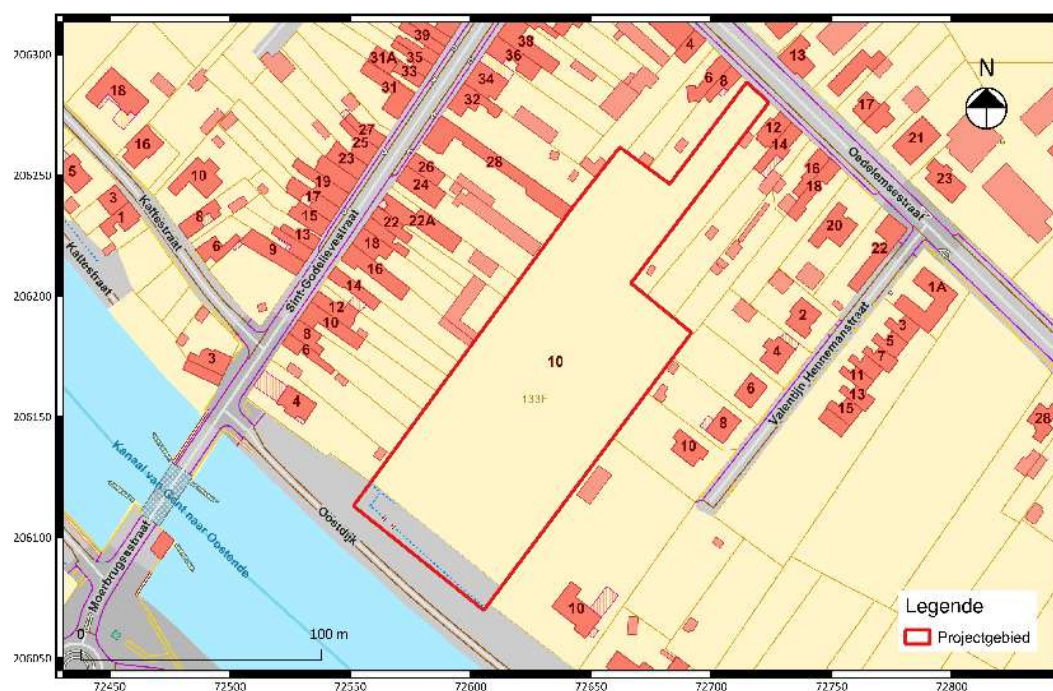

Fig. 2.1: Uittreksel van het kadasterplan met situering van het projectgebied (©CADGIS).

2.2 Gemotiveerd advies

De initiatiefnemer plant de verkaveling van een bestaand perceel (perceel 133f) van ca. 1,23 ha voor de bouw van 21 eensgezinswoningen en een meersgezinswoning langs de Oostdijk bestaande uit 30 appartementen met een ondergrondse garage voor 30 parkings. Het terrein ligt vervat tussen de Oedelemsestraat in het noorden, de Oostdijk en het kanaal in het zuiden, de bebouwing langs de Sint-Godelievestraat in het westen en de bebouwing langs de Valentijn Hennemanstraat in het oosten

Op basis van het uitgevoerde bureauonderzoek kan de aan- of afwezigheid van archeologisch erfgoed op het terrein niet gestaafd worden. Het terrein lijkt nooit intensief bebouwd geweest te zijn, wat een garantie kan zijn voor de goede bewaring van potentieel aanwezige sporen en resten. Op de Ferrariskaart (1771-1777) en de erop volgende geraadpleegde historische kaarten is bebouwing gesitueerd op het zuiden van het terrein, langs de Oostdijk. Het terrein ten noorden ervan was in gebruik als akker.

Het projectgebied is vrij vlak en ligt op Sbc-gronden, droge lemige zandbodems met water redelijk nabij.

De gegevens van de CAI in de onmiddellijke omgeving zijn indicaties van hoeves zoals die op historische kaarten te zien zijn en van aanwijzingen via luchtfotografie. Op basis van twee vondstlocaties is ten noordoosten van het projectgebied een perimeter afgebakend van een slagveld uit 1382.

Mogelijk is dit schijnbaar gebrek aan sites te wijten aan een niet doorgedreven prospectie van deze regio.

In theorie kunnen op het projectgebied mogelijk wel sporen uit alle periodes worden aangetroffen. Er is een verhoogde kans op het aantreffen van postmiddeleeuwse bebouwing, gelet op de aanwezigheid van bebouwing

Op basis van het uitgevoerde bureauonderzoek, dient gewezen te worden op de noodzaak van verder archeologisch onderzoek (met ingreep in de bodem).

2.3 Programma van maatregelen voor uitgesteld vooronderzoek met ingreep in de bodem

2.3.1 Vraagstelling en onderzoeksdoelen

De doelstelling van dit uitgesteld vooronderzoek met ingreep in de bodem betreft het formuleren van uitspraken omtrent de aan- of afwezigheid van één of meerdere archeologische vindplaatsen en het potentieel op archeologische kennisvermeerdering.

Volgende onderzoeksvragen worden behandeld:

- Op welke dieptes bevinden zich relevante archeologische niveaus?
- Zijn er archeologische sporen en/of vondstconcentraties aanwezig binnen de grenzen van het projectgebied en zo ja, wat is de precieze afbakening ervan in ruimte en tijd?
- Wat is de aard en de datering van de aanwezige archeologische sporen?

- Is verder archeologisch onderzoek nodig?

De onderzoeksmethode beslaat de volledige oppervlakte van de voorziene verkaveling, zijnde ca. 1,23 ha (fig. 2.2).

Fig. 2.2: Kadasterplan met inkleuring van de delen van het projectgebied die in aanmerking komen voor uitgesteld vooronderzoek (©CADGIS).

2.3.2 Onderzoeksmethode

De keuzes van de methodes voor verder vooronderzoek en het wel/of niet uitvoeren van deze onderzoeken, worden gebaseerd op de volgende vier criteria:

- 1° is het MOGELIJK deze methode toe te passen op dit terrein (ook kosten-batenanalyse)?
- 2° is het NUTTIG deze methode toe te passen op dit terrein?
- 3° is het overdreven SCHADELIJK voor het bodemarchief om de methode toe te passen op het terrein?
- 4° is het NOODZAKELIJK om deze methode toe te passen op dit terrein (ook kosten-batenanalyse)?

In eerste instantie wordt de opportuniteit van de diverse methoden voor vooronderzoek zonder ingreep in de bodem afgewogen.

Methode	Opportuu	Motivering
---------	----------	------------

Landschappelijk booronderzoek	Neen	Er zijn geen specifieke reden om over te gaan tot een Landschappelijk booronderzoek. Er is geen indicatie dat er een mogelijk bewaarde paleobodem op het terrein aanwezig is.
Landschappelijke profielputten	Nee	Neen, zelfde reden als bij landschappelijk booronderzoek
Geofysisch onderzoek	Nee	Het is niet nuttig om deze methode toe te passen. Geofysisch onderzoek is niet aangewezen omdat dit geen gegevens met betrekking tot de chronologie van de eventueel gedetecteerde fenomenen kan opleveren. Deze methode is vooral nuttig op terreinen waar ondergrondse lineaire bodemsporen en (muurwerk)constructies met hoge graad van zekerheid worden verwacht op basis van het bureauonderzoek, wat hier niet het geval is.
Veldkartering	Nee	Deze methode heeft geen grote meerwaarde.

Vervolgens wordt de opportuniteit van de diverse methoden voor vooronderzoek met ingreep in de bodem afgewogen.

Methode	Opportuin	Motivering
Verkennd archeologisch booronderzoek	nee	Hoewel dit natuurlijk niet kan uitgesloten worden, zijn er toch geen specifieke reden om aan te nemen dat er een steentijdsite aanwezig is op het terrein. Kosten-Baten zou de uitvoer hiervan niet efficiënt zijn.
Waarderend archeologisch booronderzoek		
Proefputten in functie van steentijd artefactensites		
Proefsleuven en/of proefputten	Ja	Het is mogelijk om deze methode toe te passen op het terrein. Een proefsleuvenonderzoek laat toe inzicht te krijgen in de verstoringsgraad van het bodemarchief en de bewaringstoestand van eventueel aanwezige archeologische waarden. De resultaten van het onderzoek kunnen een antwoord verschaffen op de volgende onderzoeksvragen: - Op welke dieptes bevinden zich relevante archeologische niveaus?

		- Zijn er archeologische sporen en/of vondstconcentraties aanwezig binnen de grenzen van het projectgebied en zo ja, wat is de precieze afbakening ervan in ruimte en tijd? - Wat is de aard en de datering van de aanwezige archeologische sporen? - Is verder archeologisch onderzoek nodig?
--	--	--

De onderzoeksdoelen zijn succesvol bereikt wanneer de vooropgestelde onderzoeksvragen en de bijkomende onderzoeksvragen die opgesteld worden naar aanleiding van elk *assessment* zijn beantwoord.

Fig. 2.3: Sleuvenplan.

2.3.3 Onderzoekstechnieken

Proefsleuvenonderzoek: techniek en motivatie

De sleuven worden aangelegd volgens de bepalingen uit de Code van Goede Praktijk (CGP 8.6). Er wordt geopteerd voor sleuven met een NO-ZW-oriëntatie (fig. 2.3) om zo, haaks op het zwakke reliëf binnen het projectgebied een optimale zichtbaarheid van de sporen te hebben en om efficiënt te werken in de lengteligging van het terrein. Omwille van praktische aspecten zoals snelheid en efficiëntie wordt geopteerd voor 2 m brede, parallelle proefsleuven met een tussenafstand die niet

meer dan 15 m van middenpunt tot middenpunt bedraagt. De sleuven worden aangelegd tot op alle archeologisch relevante vlakken. De dekkingsgraad van 12,5 % volgens conventies wordt conform de Code Goede Praktijk opgesplitst in 10 % sleuven en 2,5 % kijkvensters.

Hoewel er geen specifieke gegevens zijn tot het aantreffen van een prehistorische site is dit anderzijds ook niet a priori uit te sluiten. Daarom dient bij het leesbaar maken van het te registreren grondvlak extra aandacht te worden besteed aan de aanwezigheid van lithisch materiaal. Indien een steentijdsite wordt aangetroffen tijdens het proefsleuvenonderzoek, worden de artefacten in 3D geregistreerd op een wijze conform de Code Goede Praktijk. Het materiaal wordt tijdens het veldwerk voorgelegd aan een ervaringsdeskundige lithische artefacten.

Er wordt op het terrein gekeken in hoeverre de sleuven aan de zuidzijde van het terrein kunnen worden doorgetrokken. Er dient natuurlijk wel de nodige afstand gehouden te worden tot de gracht die er op de DHM lijkt te zitten.

Het graven van de sleuven dient met de nodige waakzaamheid en voorzichtigheid te worden uitgevoerd. Tijdens de tweede wereldoorlog werd namelijk slag geleverd om de nabijgelegen kanaalbrug van Moerbrugge. De kans op het aantreffen van niet-ontpofte oorlogsmunitie is dan ook niet helemaal onbestaande.